

Bir arkadaş *sana doktorayı bitirmek aslında çok yakışır, belki akademisyen olmak da öyle. Senin yeni insanlar yetiştirmen gerekir.* dedi.

Bu düşünmediğim *sorunlardan* biri değil. Ben de kendime zamanında *neden ben böyleyim de öyle değilim, bu öğretmen insanların bir sürü kusurunu buluyorum, ama kendin daha iyisini yapmak gibi bir niyetim yok* diye kızdığım oldu. Ancak zaman içinde farkettiğim duygu: *Kazıklanma* korkusu.

İnsanların ilgisi genel başlığı altında, sahneye çıkmak, bilinir olmak, insanların karşısına geçip onlara bir şeyler öğretmek gibi faaliyetler bendeniz için külfeti çok nimeti yok konular. Yapabilir miyim? Mecbur kalırsam. Ancak hayatımı bunlara mecbur kalmamak gayesiyle inşa ettim hep.

Artık iyice azaldı ama arada bir *öne geçme* teşviki görüyorum. Bunun için kendimi zorladığım da oldu. *Belki* dedim, «vazifemin hakkını vermiyorumdur, yani, bu insanların beni, şu güzel ve akıllı beni daha çok duyması gerekiyordur ve ben burada, kendimi duyurmak için hiçbir şey yapmadığım ve insanların ilgisinden mefluç olacak gibi uzak durmaya çalıştığım için belki de vazifemi yapmıyorumdur.»

Kendime getirdiğim *eleştirinin* içinde böyle bol *vazife* geçen bir cümle olması, neden bu *vazifeyi* ciddiye almadığımı gösteriyor aslında. Çünkü vazife dediğimiz şey, *karşılıksız* yapılmaz. Kimse kendini ve başkalarını kandırmasın, insanlar *sırf Allah rızası için* dedikleri konularda bile, pek çok durumda başka bir haz peşindedir. İnsan *menfaat* hedefiyle çalışan bir makine, bu hedefin her zaman anlaşılır veya maddi olması gerekmez ama makinenin çalışmaya devam etmesi için bir şekilde yaptıklarından memnuniyeti gerekir. İnsanın *kaderi* dedikleri, kendisi için kolaylaştırılmış olan, onu memnun ettiği için *kaderi* sayılır.

Sahnenin bana bu memnuniyeti vermediğini çok müşahade ettim. Kendimi zorladığım defalar *değmez* dedim. Sahnedekilerden gördüğüm, izlediğim kimselerin hayatlarına baktığımda, özendiğim, bende de olsa dediğim bir şey olmadı. Sahnede yer sahibi olmanın bedelinin değmediğini, edindiğim yer için ödediğim bedeli düşününce kazıklanmış hissedeceğimi farkettim. Denediğim her defasında böyle oldu. Başarılı olmak veya insanlara bir faydam olmaksı, bunun benim başarılı, faydalı olma yolum olmadığını gördüm.

Bu sebeple artık kendimi bu konularda hiç zorlamıyorum. *Büyük işler* yapma hedefim yok, dünyanın bir adabı var, belli ritüellere katılmadan sizi kabul etmiyor. Bu konuda müsterihim. Önde ve yukarıda görünen insanların, orada bulunmayı benden daha çok istediklerini tahmin ediyorum. Cahil ama profesör, yazar ama madrabaz, bön ama genel müdür, aptal ama zengin cins insanlar var ve bu bende *haksızlığa uğramış* hissi uyandırmıyor. Bu konularda *dilediğine hesapsız verir* diyen ayetin manasını çok müşahade ettim. *Bana neden böyle davranıyorsun dünya* diyeceğim bir durum yok, onun kurallarıyla oynamayıp şikayet etme hakkım olduğunu sanmıyorum.

Bu cins yazılar genelde *istemem, yan cebime koy veya kedi ulaşamadığı ciğere mundar dermiş* alt metniyle yazılır. Kendimi bu konuda çok tartıyorum. Sabah olup, *bugün neredeyim, kimim, kim olmak istiyorum* diye sorduğumda, *buradayım, kendimim, kendim olmaktan memnunum* diyecek kadar

kendimdeyim. Dünya bana kendimden vazgeçmem karşılığı belki çok büyük imkanlar sunabilirdi velakin bir defa kendimi kaybettiğimde, dünyanın bana beni nasıl verebileceğini bilmiyorum.

The Age of Em <<http://ift.tt/1YYYyLb>>_ isimli bir kitaptan bahsediyorlar. *Em'in Çağı*. Em, Emin'in değil, *Emülasyon'un* Em'i. İnsan beynini emüle eden makinelerin çağında, ekonominin ve hayatın nasıl olacağının bir incelemesi. Bu makinelerin insanlardan daha zeki olacakları, 24 saat yorulmadan çalışabilecekleri ve insandan daha ucuza yaşayabilecekleri hesap ediliyor. «O halde, insana ne gerek kalacak?» önemli bir soru. Bu Em'ler insanların kopyası olacaklarından, ve *zihinleri* kopyalanabilir olduklarından ölüm gibi bir dertleri olmayacak. Ölümün ve doğumun olmadığı bir dünyada, hayat nasıl olurdu?

..

Stories make sense when so much around us is senseless, and perhaps what makes them most comforting is that while life goes on and pain goes on, stories do us the favor of ending. – John Hodgman

Anlamsız dünyanın anlamı hikayeler. Hayat hiç bitmez, dert yığar, acı yığar, bir günlük mutluluk için yıllarca uğraştırır. Hikayelerse biter. Mutlu biter, belki mutsuz biter ama biter.

Benim hikayelerin bazıları bitmiyordu, insanlar soruyordu, bundan sonra ne olacak, yarım kalmış bu. Hayır, o yarım değil, yarım olan benim hayatım.

..

“pro-Russian voices have become such a noisy and disruptive presence that both NATO and the European Union have set up special units to combat what they see as a growing threat not only to civil discourse but to the well-being of Europe’s democratic order and even to its security.”

Effort to Expose Russia’s ‘Troll Army’ Draws Vicious Retaliation <<http://ift.tt/1X9PFLa>>_

Sosyal medya demokrasinin de sonunu getiriyor. Batı son üçyüz yılda, *isyan* çıkmasına mani olmanın yolunun, arada sırada insanlara *oy verdirmek* olduğunu ve vitrindeki insanların değişmesinin faydasını gördü. Bu temelin sarsıldığını görüyoruz.

Sosyal medya sevgiden çok nefret tohumları ekiyor. Güçlülerin ve zenginlerin propaganda aracına dönüşüyor. Sesi çıkamayanlar, duyulmayan ve dinlenilmeyenler memnun değil. Bir yandan da memnuniyetsizlerin giderek ekşidiği bir çağ, yalnızların eylem imkanının arttığı bir çağa gidiyoruz.

Siyasi yönetimde konu, toplumun insicamı ve rahatsızlık çıkarması muhtemel fertlerin yalıtılmasıysa, bilginin ucuzlamasının, bu rahatsızlığı azaltması değil, artırması muhtemel. İnsanlar artık *doğru* bildiklerinden daha eminler, çünkü bunu onlara tekrar eden yüzlerce kaynak bulabiliyorlar. Sonra bu fikirlerin neden *ana akım* olmadığını soruşturuyor ve görüyorlar ki, *ana akım* bir *ihanet* içinde. Batıda hortlayan faşizmin, teknolojinin bir yan etkisi olduğunu söyleyebilir miyiz?

..

“I asked a question to the guy who was raving: the guy whose spending twelve hours a day on Facebook, do you every think he’ll be able to do what you’ve done?” – Jim Clark

Cal Newport'un blogunda <<http://ift.tt/1sfMFpS>>_ Facebook'un faziletlerini anlatan birine, Jim Clark «günde oniki saatini Facebook'ta geçiren biri Facebook gibi bir şey yapabilir miydi?» diye sormuş.

Bütün canlılar bir şeyler tüketir ve bir takım artıklar üretir. Bu artıklar çok fazlaştığında, canlı cinsi artık üreyemez hale gelir. Sosyal medya da, giderek, teknolojinin, teknoloji dünyasının artığı haline geliyor. Eğer insanlar, bu artıkla başa çıkamazsa, Facebook'ta takılmaktan veya YouTube videosu seyretmekten daha fazla teknoloji üretemeyecekler.

“There’s no way anyone in his time could have predicted that his artistic experience would have influenced one of the most important discoveries of modern humanity, and surely if he only deliberately practiced down the already existing path of his time, he would never have made his important discoveries.”

Creativity Is Much More Than 10,000 Hours of Deliberate Practice
<<http://ift.tt/1WzNSn8>>_

Cal Newport son zamanların *tartışılan* konusu, 10.000 saat meselesinden bahsediyor. Gladwell, *Outsiders* kitabında, bir konuda çok başarılı olan insanların, o konuda en az 10.000 saat çalıştıklarını söylemişti. Bundan «10.000 saat harcayan herkes, o konuda çok başarılı olur» sonucu çıkmaz tabii, bununla beraber, yaratıcılığın 10.000 saat gibi bir (üst/alt) sınırının olmadığını söyleyen bir yazı okudum..

Bazıları, bir konuda yeni çalışmaya başladıklarında mesela yaratıcı çözümler sunabiliyorlar diyor. İnsanların henüz 10.000 saat geçirmesine imkan olmayan bir konuda yaratıcılık sergilemesi, böyle bir kuralın olmadığına isbatı sayılabilir.

120 klasik müzik bestecisi incelenmiş ve en çok övülenlerin, ortalamadan daha az çalıştıkları görülmüş. Yaratıcılık, sebat ve kararlılık kadar, yanlış başlangıç ve çok miktarda deneme yanılma içeriyor ve bunları 10.000 saat tekrar edilen pratikle aşmak mümkün değil.

Ayrıca yaratıcılık içeren bir eser ortaya konulduğunda, *yapıcı eleştiri* neredeyse sıfıra yakındır, insanlar ya över, ya yerer, ya sever, ya sevmez onun için insanların yaptıklarından feedback almadan yollarına devam edebilmesi gerekir. Bu *feraseti* yoksa, insanın doğru çalışmalar yapabilmesi, kendini geliştirmesi imkansızdır.

Newport hala onbin saat kuralından tarafta durduğunu söylemiş. Eğer birine (ve kendime) tavsiye vereceksem, elimizden gelen sadece bu olduğu için çalışma tavsiyesi vermek en iyisi elbette. Ancak bunun pek çok durumda, anahtarları ışığın altında aramak olduğunu da biliyoruz. *Başarı* bir ihtimal ışığın altında olabilir, yani çalışınca yaparsın ancak olmayabilir de. Ancak orada değilse, yani çalışarak yapamayacaksan, elinde başka bir imkan olmadığı için yine de en iyisi çalışmak.